

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра земельного кадастру

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет землевпорядкування
“ 14 ” травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КАДАСТРИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

Галузь знань G – Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність G18 Геодезія та землеустрій

Освітня програма Геодезія та землеустрій

Факультет (ННІ) землевпорядкування

Розробники: проф. кафедри земельного кадастру, д.е.н., проф. Новаковська І.О.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни. Дисципліна «Кадастри природних ресурсів» охоплює систему обліку, оцінки та моніторингу природних ресурсів як основи для раціонального природокористування. Вона знайомить студентів з нормативно-правовими, методичними та технічними аспектами ведення кадастрів земель, вод, лісів, надр, територій природно-заповідного фонду. У центрі уваги – структура кадастрової інформації, джерела її формування, принципи інтеграції даних у єдину систему управління. Особлива роль відводиться практичним навичкам використання геоінформаційних систем для обробки та аналізу просторових даних. Курс сприяє формуванню розуміння важливості кадастрової інформації в управлінні територіями, прийнятті екологічно обґрунтованих рішень і підтримці сталого розвитку.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>(магістр)</i>	
Спеціальність	<i>G18 – Геодезія та землеустрій</i>	
Освітня програма	<i>Геодезія та землеустрій</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	8 год.
Самостійна робота	105 год.	136 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: надання здобувачам вищої освіти знань і навичок щодо створення, ведення та використання кадастру природних ресурсів, а також допомогти їм зрозуміти концепцію використання даних кадастру для прийняття рішень з питань використання природних ресурсів, набуття практичних навичок щодо застосування законодавства, методів та інструментів для збору та обробки даних, розробки стратегій збереження природних ресурсів.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Кадастри природних ресурсів»: «Експертиза проектно-вишукувальної документації», «Управління землекористуванням і девелопмент нерухомості», «Реєстрація речових прав на нерухоме майно»

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою

СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою

Програмні результати навчання (ПРН):

ПН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог

ПН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою

ПН05. Створювати та розвивати інфраструктури геопросторових даних, опрацьовувати та оприлюднювати геопросторові дані та метадані, що стосуються геодезії та землеустрою

ПН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори

ПН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях

ПН08. Розробляти і керувати проектами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проектів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними

ПН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень

ПН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності

ПН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів

ПН12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

ПН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Загальні положення кадастру природних ресурсів														
Тема 1. Наукові засади ведення кадастрів природних ресурсів	1-2	25	2	4	-		19	23	2	-	-	-	21	
Тема 2. Державний кадастр водних ресурсів	3-4	25	22	4	-		19	29	2	2	-	-	23	
Тема 3. Державний кадастр лісових ресурсів	5-6	26	2	5	-		19	27	2	-	-	-	25	
Разом за змістовим модулем 1		76	6	13	-		57	75	4	2	-	-	69	
Змістовий модуль 2. Ідентифікація кадастрових об'єктів та системна взаємодія кадастрів														
Тема 4. Державний кадастр природно-рослинних та природних лікувальних ресурсів	7-8	18	2	4	-		12	20					20	
Тема 5. Державний кадастр територій, об'єктів природно-заповідного фонду та природних територій курортів	9-10	18	2	4	-		12	17	2	2	-		13	
Тема 6. Державний кадастр ресурсів тваринного світу та мисливської фауни	11-12	18	2	4	-		12	17	2	2	-		13	
Тема 7. Державний кадастр родовищ та проявів корисних копалин	13-15	20	3	5	-		12			-	-			
Разом за змістовим модулем 2		74	9	17	-		48	75	4	-	-	-	67	
Усього годин		150	15	30	-		105	150	8	6	-		136	
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-		-		-	-	-		-	
Усього годин		150	15	30	-		105	150	4	8			108	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові засади ведення кадастрів природних ресурсів	2
2	Державний кадастр водних ресурсів	2
3	Державний кадастр лісових ресурсів	2
4	Державний кадастр природно-рослинних та природних лікувальних ресурсів	2
5	Державний кадастр територій, об'єктів природно-заповідного фонду та природних територій курортів	2
6	Державний кадастр ресурсів тваринного світу та мисливської фауни	2
7	Державний кадастр родовищ та проявів корисних копалин	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інтероперабельність державних кадастрів природних ресурсів та створення єдиного геопросторового середовища даних	4
2	Цифрове картографування водних ресурсів та аналіз даних Державного водного кадастру	4
3	Моніторинг лісових ресурсів із використанням дистанційного зондування Землі та ГІС-технологій	5
4	Геоінформаційне моделювання природно-рекреаційного потенціалу територій	4
5	Цифровий моніторинг об'єктів природно-заповідного фонду та оцінка екологічних ризиків	4
6	Цифрові технології обліку та просторового аналізу біорізноманіття	4
7	Геоінформаційне моделювання та просторовий аналіз родовищ корисних копалин	5

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Порівняльний аналіз цифрових кадастрових платформ природних ресурсів України та зарубіжних країн	2
2	Розроблення концепції цифрового кадастру природних ресурсів на основі ГІС-технологій для підтримки управлінських рішень	2
3	Використання кадастрових та геопросторових даних для прийняття управлінських рішень в агробізнесі	2

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних робіт;
- захист рефератів.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;

- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні положення кадастру природних ресурсів		
Тема 1. Наукові засади ведення кадастрів природних ресурсів Практична робота 1.	РН 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13. У тому числі вміти приймати обґрунтовані рішення щодо прикладних, дослідницьких та інноваційних завдань у сфері геодезії та землеустрою, аналізуючи альтернативні підходи, прогножуючи результати, оцінюючи ризики в умовах неповної, суперечливої інформації та неоднозначних вимог, зокрема при формуванні та веденні кадастрів природних ресурсів; формувати концептуальні, математичні та комп'ютерні моделі об'єктів і процесів кадастрового обліку водних, лісових та інших природних ресурсів і застосовувати їх для інноваційних рішень у сфері геодезії та землеустрою; ефективно комунікувати із замовниками та виконавцями кадастрових і землеоціночних робіт, готувати тендерні пропозиції й укласти договори щодо обстеження та моніторингу об'єктів природокористування; вміти обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів, які застосовуються для ведення кадастрів водних та лісових ресурсів, у тому числі для цілей моніторингу і охорони земель; розробляти та керувати міждисциплінарними проєктами у сфері ведення кадастрів природних ресурсів з урахуванням соціально-економічних, екологічних, правових вимог; готувати технічні завдання, планувати ресурси та роботи; володіти навичками оперативного та перспективного управління кадастровими роботами, у тому числі в межах ведення кадастрів природних ресурсів, з урахуванням часових та ресурсних обмежень; захищати інтелектуальну власність у сфері геоінформаційних продуктів, створених для ведення кадастрів природних ресурсів, а також комерціалізувати результати інноваційної діяльності; вміти виконувати комплексну оцінку стану земельних і природних ресурсів на основі кадастрових даних, прогнозувати наслідки реалізації практичних заходів, спрямованих на охорону та раціональне використання ресурсів; чітко і переконливо доносити результати досліджень у сфері кадастрового обліку природних ресурсів до фахової аудиторії, органів влади, громадськості та осіб, які навчаються; здійснювати обстеження, моніторинг і діагностику стану земельних, водних і лісових ресурсів, розробляти заходи з їх охорони, а також оцінювати їх ефективність у межах функціонування кадастрів природних ресурсів.	20
Тема 2. Державний кадастр водних ресурсів. Практична робота 2.		20
Тема 3. Державний кадастр лісових ресурсів. Практична робота 3.		20
Самостійна робота 1.		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Ідентифікація кадастрових об'єктів та системна взаємодія кадастрів		
Тема 4. Державний кадастр природно-рослинних та	РН 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13. У тому числі вміти приймати ефективні рішення для вирішення прикладних, дослідницьких та інноваційних завдань, пов'язаних із веденням	15

<p>природних лікувальних ресурсів Практична робота 4.</p>		
<p>Тема 5. Державний кадастр територій, об'єктів природно-заповідного фонду та природних територій курортів. Практична робота 5.</p>	<p>кадастрів природно-рослинних, лікувальних ресурсів, територій природно-заповідного фонду, тваринного світу та родовищ корисних копалин, аналізуючи альтернативи, оцінюючи ризики в умовах обмеженої чи суперечливої інформації; будувати концептуальні, математичні та комп'ютерні моделі для аналізу об'єктів державних кадастрів природно-рослинних ресурсів, лікувальних територій, мисливської фауни, заповідних територій та родовищ корисних копалин, а також використовувати їх для планування й створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою; створювати і підтримувати інфраструктуру геопросторових даних, що стосуються кадастрів природно-заповідних територій, лікувальних ресурсів, тваринного світу та корисних копалин, забезпечуючи їх обробку, стандартизацію і відкритий доступ відповідно до законодавства; професійно взаємодіяти з органами державної влади, науковими установами, виконавцями робіт і замовниками при формуванні кадастрів природно-заповідного фонду, територій курортів, родовищ копалин, тваринного і рослинного світу; вміє готувати тендерні документи й укладати договори; обґрунтовувати вибір методів і технічних засобів при зборі, опрацюванні та аналізі даних для ведення кадастрів родовищ корисних копалин, об'єктів заповідного фонду, природних лікувальних територій і ресурсів фауни; володіти навичками проєктування і управління проєктами у сфері формування та оновлення кадастрів ресурсів природного середовища (флори, фауни, заповідних територій, родовищ копалин) з урахуванням екологічних, правових, економічних і соціальних чинників; реалізовувати оперативне й перспективне управління роботами з інвентаризації та ведення державних кадастрів природних ресурсів, у т.ч. рослинного і тваринного світу, заповідних об'єктів та мінерально-сировинної бази з урахуванням часових і матеріальних обмежень; захищати інтелектуальну власність на методики та технічні рішення, розроблені під час формування кадастрових систем природних ресурсів, а також брати участь у процесах патентування, ліцензування і комерціалізації таких рішень; проводити комплексну оцінку стану природно-ресурсного потенціалу (включаючи флору, фауну, мінерали), оцінювати наслідки від запровадження заходів у межах державного кадастрового обліку, планування охорони й раціонального використання ресурсів; чітко та доступно доносити зміст і результати кадастрових досліджень, оцінок і проєктів у сфері лікувальних, природно-заповідних, фауністичних і мінеральних ресурсів до фахівців і ширшої аудиторії, зокрема до осіб, які навчаються або приймають управлінські рішення; виконувати обстеження, моніторинг та діагностику стану природних ресурсів і територій (заповідних, мисливських, лікувальних, родовищ корисних копалин), розробляти заходи з їх охорони та оцінювати ефективність таких заходів у межах ведення державних кадастрів.</p>	<p>15</p>
<p>Лекція 6. Державний кадастр ресурсів тваринного світу та мисливської фауни. Практична робота 6.</p>		<p>15</p>
<p>Самостійна робота 2.</p>		<p>5</p>
<p>Лекція 7. Державний кадастр ресурсів тваринного світу та мисливської фауни Практична робота 7.</p>		<p>15</p>
<p>Самостійна робота 3.</p>		<p>5</p>
<p>Модульна контрольна робота 2.</p>		<p>30</p>
<p>Всього за модулем 2</p>		<p>100</p>
<p>Навчальна робота</p>		<p>(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70</p>

Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3786>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації :

1. Новаковська І.О., Бавровська Н.М. Трансформація земельно-кадастрового обліку кількості та якості земель в Україні в умовах повоєнного відновлення. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель № 2 (2023). сс 51-63. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2023.02.05>
2. Новаковська І.О., Гунько Л.А., Долинський І.М. Наукові засади сталого розвитку міського землекористування: монографія - К.: Видавничий центр НУБіП України, 2023. 243 с.
3. Новаковська І.О., Скрипник Л.Р., Древаль Н.Г. Стан та проблеми рекреаційних територій в умовах сучасних трансформаційних процесів. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка і управління. № 3 (2022). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-06-01>
4. Новаковська І.О., Скрипник Л.Р., Іщенко Н. Ф. Проблемні питання розвитку земельних відносин в Україні та шляхи їх подолання. Проблеми системного підходу в економіці. 2021. № 5 (85). сс 34-39. DOI: 10.32782/2520-2200/2021-5-6

5. Новаковська І.О., Цвях О.М. Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт з дисципліни «Кадастри природних ресурсів» – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2022. 163 с.
6. [Department of Natural Resources and Environment Tasmania](https://nre.tas.gov.au/land-tasmania/geospatial-infrastructure-surveying/about-cadastral-surveys). URL: <https://nre.tas.gov.au/land-tasmania/geospatial-infrastructure-surveying/about-cadastral-surveys>
7. COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT. Analytical Report following the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union. Brussels, 01.02.2023. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-02/SWD_2023_30_Ukraine.pdf
8. Про затвердження Положення про регіональні кадастри природних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів від 28 грудня 2001 року № 1781. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1781-2001-%D0%BF#Text>
9. Про затвердження переліку водних об'єктів, що відносяться до категорії лікувальних затвердженого: постанова Кабінету Міністрів України від 11 грудня 1996 р. № 1499. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1499-96-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами: постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-99-%D0%BF#Text>.
11. Про затвердження Порядку ведення державного обліку лісів і державного лісового кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.1995 № 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2007-%D0%BF#Text>
12. Про затвердження Порядку створення і ведення Державного кадастру природних лікувальних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 р. № 872. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2001-%D0%BF#Text>
13. Про затвердження Загального положення про санаторно-курортний заклад: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 р. № 805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2001-%D0%BF#Text>
14. Про затвердження Порядку створення і ведення Державного кадастру природних територій курортів: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. № 562. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-2001-%D0%BF#Text>
15. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 р. № 2457-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>